Journal of Research in Behavioral Sciences

Year 2022, Volume 20, Issue 2

Predicting Failure Tolerance and Irrational Beliefs of Female Students based on the Use of Social Networks

Masoomeh Mehdipoorsani[1], **Alireza Aghaz**[2], **Masoud Ghasedi**[3]

1. MSc. of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Human Science, Islamic Azad University, Saveh, Iran.
2. MSc. of Speech Therapy, Department of Speech Therapy, School of Rehabilitation Sciences, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.
3. (Corresponding author)* Assistant Professor of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Human Science, Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran.

Abstract

Aim and Background: The use of social networks (USN) is very common among students. Excessive USN can negatively affect their psychosocial performance. Students' health is affected by the amount of use of social networks. Uncontrolled USN affects people's social, academic and professional life. The purpose of this research was to determine the relationship between the USN with failure tolerance and irrational beliefs in female students.

Methods and Materials: The present study was a cross-sectional descriptive study. The statistical population of the study is all female students in Azad university of Tehran, Saveh and Tonekabon in year of 2020-2021. 240 female students were selected using the available sampling method. The Irrational beliefs questionnaire, failure tolerance questionnaire, and virtual networks tendency questionnaire were used. Data were analyzed using Pearson's correlation coefficient and regression analysis using the SPSS version 25.

Findings: There was a negative relationship between the USN and failure tolerance ($r=0.70$, $P<0.001$). There was a positive relationship between the USN and irrational beliefs ($r=0.80$, $P<0.001$). The results of multiple regression showed that the amount of the USN has the ability to predict 33.3% failure tolerance and 53.9% irrational beliefs of female students. The type of the USN can predict 29.4% of failure tolerance and 49.2% of irrational beliefs of female students. Also, the level of trust of users has the ability to predict 24.4% of failure tolerance and 49.9% of irrational beliefs of female students ($P<0.05$).

Conclusions: Problematic and excessive use of online social networks can endanger students' physical and mental health by increasing irrational beliefs and reducing failure tolerance. Therefore, education and culture building in the field of optimal use of online social networks is necessary during student life.

Keywords: Health, Social Networks, Failure Tolerance, Irrational Beliefs, Student.

Citation: Mehdipoorsani M, Aghaz A, Ghasedi M. **Predicting Failure Tolerance and Irrational Beliefs of Female Students based on the Use of Social Networks**. Res Behav Sci 2022; 20(2): 243-254.

*** Masoud Ghasedi,**
Email: m_ghasedi2002@yahoo.com

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]

[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

پیش بینی تحمل ناکامی ها و باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر بر اساس استفاده از شبکه های اجتماعی

معصومه مهدیپورثانی[۱]، علیرضا آغاز[۲]، مسعود قاصدی[۳]

۱- کارشناسی ارشد روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی ساوه، ایران.

۲- کارشناسی ارشد گفتار درمانی، گروه گفتار درمانی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ایران.

۳- (نویسنده مسئول)* استادیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی ساوه، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: استفاده از شبکه های اجتماعی در بین دانشجویان بسیار شایع است. استفاده بیش از حد از شبکه های اجتماعی می‌تواند بر عملکرد روانی اجتماعی آن‌ها تأثیر منفی بگذارد. سلامت دانشجویان از میزان استفاده از شبکه های اجتماعی تأثیر می پذیرد. استفاده کنترل نشده از شبکه های اجتماعی مجازی به صورت مشکلات رفتاری، عاطفی و شناختی ظاهر می شود و زندگی اجتماعی، تحصیلی و حرفه ای افراد را تحت تأثیر قرار می دهد. هدف این پژوهش تعیین رابطه بین استفاده از شبکه های اجتماعی با تحمل ناکامی و باورهای غیرمنطقی در دانشجویان دختر بود.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی مقطعی با روش همبستگی بود. جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر، کلیه‌ی دانشجویان دختر که در سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰ مشغول به تحصیل در دانشگاه های آزاد تهران، ساوه و تنکابن بودند که از این میان ۲۴۰ دانشجوی دختر با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار این پژوهش پرسشنامه باورهای غیرمنطقی، پرسشنامه تحمل ناکامی ها و پرسشنامه گرایش به شبکه های مجازی بود. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون با استفاده از SPSS نسخه‌ی ۲۱ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: بین استفاده از شبکه های اجتماعی و تحمل ناکامی رابطه منفی معنادار ($r=-۰/۷۰$,$P<۰/۰۰۱$) و همچنین بین استفاده از شبکه‌های اجتماعی و باورهای غیرمنطقی رابطه مثبت معناداری وجود داشت ($r=۰/۸۰$,$P<۰/۰۰۱$). نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد که میزان استفاده از شبکه های اجتماعی توانایی پیش بینی ۳۳/۳ درصد تحمل ناکامی و ۵۳/۹ درصد باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر را دارد. از طرفی نوع استفاده از شبکه های اجتماعی می تواند ۲۹/۴ درصد از تحمل ناکامی و ۴۹/۲ درصد از باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر را پیش بینی کند. همچنین میزان اعتماد کاربران توانست ۲۴/۴ درصد تحمل ناکامی و ۴۹/۹ درصد باورهای غیرمنطقی دانشجویان را پیش بینی کند ($P<۰/۰۵$).

نتیجه‌گیری: استفاده نادرست و بیش از حد از شبکه های اجتماعی آنلاین از طریق افزایش باورهای غیرمنطقی و کاهش تحمل ناکامی ها می تواند سلامت جسمی و روانی دانشجویان را به خطر بیندازد. لذا آموزش و فرهنگ سازی در زمینه استفاده بهینه از شبکه های اجتماعی آنلاین در دوران زندگی دانشجویی ضروری است.

واژه‌های کلیدی: سلامت، شبکه های اجتماعی، تحمل ناکامی، باورهای غیرمنطقی، دانشجو.

ارجاع: مهدیپورثانی معصومه، آغاز علیرضا، قاصدی مسعود. **پیش بینی تحمل ناکامی ها و باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر بر اساس استفاده از شبکه های اجتماعی**. مجله تحقیقات علوم رفتاری ۱۴۰۱؛ ۲۰(۲): ۲۵۴-۲۴۳.

*- **مسعود قاصدی،**

رایانامه: m_ghasedi2002@yahoo.com

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]

[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

مقدمه

دانشجویان در اداره آینده کشور نقش اساسی دارند (۱). دانشجویان علاوه بر اینکه متخصصان و مدیران سیاسی، علمی، هنری و فنی آینده هر کشور را تشکیل می دهند، نقش مهمی در تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان آینده نیز به عهده خواهند داشت. لذا هرگونه توجه به دانشجویان مخصوصاً توجه به سلامت اجتماعی آن‌ها در آینده کشور تأثیر مهمی خواهد داشت (۲, ۳).

در سال های اخیر استفاده از شبکه های اجتماعی آنلاین در بین دانشجویان رواج یافته است. اگرچه ممکن است اثرات مفیدی داشته باشد، اما مشخص شده است که برخی از دانشجویان به استفاده مشکل ساز یا بیش از حد از شبکه های اجتماعی می پردازند که ممکن است بر عملکرد روانی اجتماعی آن‌ها تأثیر منفی بگذارد (۴-۶). به عبارتی، سلامت دانشجویان به خصوص سلامت اجتماعی آن‌ها از میزان و نحوه حضور و فعالیت دانشجویان در شبکه های اجتماعی اینترنتی تأثیر می پذیرد (۲, ۴). شبکه های اجتماعی آنلاین سیستم عامل های مبتنی بر وب هستند که در کل جهان با سرعت زیادی در حال گسترش می باشند (۴, ۷). استفاده روز افزون از شبکه های اجتماعی آنلاین در دهه گذشته به یک پدیده جهانی تبدیل شده است، به قدری که شیوه ارتباطات سنتی را تغییر داده و به یک عادت روزمره برای بسیاری از مردم تبدیل شده است (۷, ۸). افراد می توانند از شبکه های اجتماعی آنلاین برای برقراری ارتباط استفاده کنند. لذا این شبکه های اجتماعی می تواند منجر به کاهش فاصله بین خانواده ها و دوستان شود ولی استفاده مداوم و پیوسته از شبکه های اجتماعی آنلاین می تواند اثرات منفی از قبیل اعتیاد مجازی، سو استفاده، مخاطرات ناخواسته، سرقت، تهدید، دسترسی آسان به اطلاعات شخصی و اتلاف وقت را نیز به دنبال داشته باشد (۴, ۷, ۸).

استفاده کنترل نشده از اینترنت که به صورت مشکلات رفتاری، عاطفی و شناختی ظاهر می شود، زندگی اجتماعی، تحصیلی و حرفه ای افراد را تحت تأثیر قرار می دهد (۴, ۹). جیهان و همکاران مشکلات شبکه های اجتماعی آنلاین را به عنوان استفاده بیش از حد از اینترنت که پیامدهای مخربی در زندگی افراد دارد، تعریف کردند (۱۰). استفاده بیش از حد از شبکه های اجتماعی ممکن است منجر به ناکامی در دستیابی به اهداف شود. ناکامی زمانی اتفاق می افتد که فرد نتواند به هدف مطلوب دست یابد. منبع ناکامی می تواند درونی باشد مانند ناتوانی در انجام کارها و بی کفایتی. ناکامی پدیده پیچیده ای از انگیزش است تا کسی برانگیخته نباشد ناکام نمی شود. ناکامی و سایر اشکال احساسات منفی مانند غم، افسردگی و تحریک پذیری به عنوان زمینه سازهای مشترک برای پرخاشگری در نظر گرفته می شود (۴, ۱۰, ۱۱) همچنین پیامدهای منفی شبکه‌های اجتماعی، الگوهای فکری دانشجویان را تغییر می‌دهد و گاهی اوقات مختل می‌کند (۱۵). افکار انسان ها عنصر اولیه ی تعیین احساسات و رفتار آن‌ها است، بنابراین سو استفاده از شبکه های اجتماعی با باورهای غیرمنطقی مرتبط هستند (۴). باورهای غیرمنطقی به عنوان ایده‌های مطلقی توصیف می‌شوند که شامل اشتباهات و انتظارات غیرمنطقی درباره خود، دیگران و شرایط است (۴, ۸).

تحمل ناکامی توانایی مقاومت در برابر موانع و موقعیت های استرس زا است. تحمل ناکامی پایین به طور معمول به عنوان اختلال در عملکرد اجرایی و مشکلات خودتنظیمی تصور می شود. علائم ممکن است شامل اضطراب، استرس، توجه کم و گوشه گیری باشد. مطالعات قبلی نشان داده اند که شبکه های اجتماعی مخرب منجر به افزایش مشکلات اجتماعی شدن، تنهایی و رفتارهای پورنو گرافیک می شود (۶, ۱۲). درختکار و صفی خانی در مطالعه خود نشان دادند که سطح تحمل ناکامی دانشجویان با افزایش حمایت اجتماعی دریافتی از سوی خانواده و دوستان وضعیت مطلوب تری پیدا می کند. همچنین آن‌ها دریافتند که روابط اجتماعی دانشجویان دختر بالاتر از دانشجویان پسر و میزان تحمل ناکامی دانشجویان پسر بالاتر از دانشجویان دختر است. درواقع دختران با ارتباطات اجتماعی بیشتر و پسران با ظرفیت تحملی بیشتر ناکامی، سلامت روان خود را تضمین می کنند و به همین دلیل زن و مرد مکمل یکدیگرند (۱۳). علاوه بر این نتایج سایر تحقیقات گذشته نشان داده است که دانشجویان دارای اعتیاد به استفاده از شبکه های اجتماعی در پیدا کردن دوستان جدید، کاهش عملکرد تحصیلی و به تعویق انداختن مسئولیت ها در خانه و محل کار مشکل دارند. همچنین، ثابت شده است که مشکلات شبکه‌های اجتماعی مانع از توسعه روابط حرفه‌ای و اجتماعی، جلوگیری از روند مؤثر زندگی روزمره، آسیب رساندن به سلامت روان، برهم زدن تعادل اقتصادی و تأثیر منفی بر رفاه می‌شوند (۵, ۱۴, ۱۵).

یکی از امید بخش ترین نظریه هایی که به اصلاح ذهنیت و تفکر افراد می پردازد، نظریه درمانی عقلانی-عاطفی-رفتاری الیس است. این نظریه درمانی اعتقاد دارد که تفکرات غیرمنطقی

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

در علت شناسی تمام نابهنجاری های روانی و آشفتگی های هیجانی دخیل هستند (۴, ۱۶, ۱۷). فکر منطقی باعث رضایت خاطر بیشتر می شود ولی فکر غیرمنطقی مطلق‌گراست، حقیقت ندارد، استدلالی برای پشتوانه نداشته و مانع از رویارویی مؤثر فرد با اتفاقات می شود. در واقع باورهای غیرمنطقی بر روان فرد سلطه داشته و عامل تعیین کننده نحوه تفسیر و معنی دادن به حوادث و تنظیم کننده کمیت و کیفیت عواطف و رفتارها هستند (۱۶, ۱۸, ۱۹)؛ به عبارت دیگر، تفکرات غیرمنطقی اهداف و امیالی هستند که برای فرد به ترجیحات ضروری تبدیل می شوند تا حدی که در صورت برآورده نشدن ممکن است به آشفتگی و اضطراب فرد منجر شوند (۱, ۱۸). مطالعات گذشته نشان داده است که باورهای غیرمنطقی تعادل فرد را از بین برده و از ایجاد نظم جلوگیری می کنند. همچنین موجب افزایش اندوه، اضطراب، افسردگی و خشم و نیز کاهش شادکامی و رضایتمندی فرد شده یا باعث بی علاقگی به کار و فعالیت و عدم تحرک است. به طور کلی پیامدهای ناشی از باورهای غیرمنطقی ادامه زندگی، سلامت جسمی، روانی و عاطفی فرد را تهدید می کند و می توان گفت این باورها از عوامل مهم و تأثیرگذار بر سلامت افراد و جامعه هستند (۱, ۴, ۱۶-۲۰). باورهای غیرمنطقی با استفاده از شبکه های اجتماعی مشکل ساز ارتباط مستقیم دارد. همچنین تائید شده است که تقاضا برای عشق و تأیید از سوی دیگران یک پیش‌بینی کننده مهم استفاده از شبکه‌های اجتماعی مشکل‌ساز است (۴).

استفاده از شبکه های اجتماعی آنلاین اخیراً برای بسیاری از افراد به خصوص دانشجویان به یک ضرورت اجتناب ناپذیر تبدیل شده است. همچنین، امروزه استفاده نامناسب و بی رویه از شبکه های اجتماعی در بین دانشجویان بسیار شایع شده است و اثرات منفی این وابستگی نیز در دانشجویان دختر و پسر محرز گردیده است (۷). یکی از گروه هایی که به شدت متأثر از آسیب های محسوس و نامحسوس شبکه های اجتماعی آنلاین هستند، دختران و زنان (نیمی از جمعیت کشور) هستند. عضویت و دسترسی دختران و زنان به انواع شبکه های اجتماعی آنلاین به هیچ وجه قابل مقایسه با گذشته نیست. ورود به شبکه های اجتماعی گوناگون و فضای مجازی اینترنت امکان بروز رفتارهایی را برای این گروه فراهم می کند که به طور معمول در دنیای واقعی آن ها جایی ندارد و چه بسا از جانب اعضای خانواده این رفتارها ممنوع باشد (۲۱). مطالعات پیشین از نقش ویژه شبکه های اجتماعی آنلاین در بروز انحرافات اجتماعی زنان و دختران از قبیل فرار دختران از منزل، خودکشی، خیانت به همسران، استعمال و خرید و فروش مواد مخدر، اعمال منافی عفت، عضویت در باندهای مجرمانه و... حکایت دارد. لذا زنان و دختران از آسیب‌پذیرترین گروه ها در فضای مجازی هستند، زیرا زنان در بستر شبکه های اجتماعی آنلاین همواره در معرض مزاحمت، ارتباطات نامحدود و بی قید، از دست دادن حریم خصوصی و تعقیب ایذایی آنلاین هستند (۲۱-۲۳). همچنین اثبات شده است که روابط اجتماعی دانشجویان دختر بالاتر از پسران و میزان تحمل ناکامی آن‌ها کمتر از دانشجویان پسر است (۱۳). از طرفی در مطالعه فیاض و کیانی تائید شد که جنسیت در میزان باورهای غیرمنطقی دانشجویان تأثیری ندارد (۲۴)؛ بنابراین، توجه به زنان و دختران به عنوان ایفاگران نقش اصلی تربیتی در کانون خانواده و جامعه اولویت ویژه دارد و باید بیش از پیش در مرکز توجه فرهنگی و اجتماعی قرار گیرند. با این وجود ارتباط مستقیم استفاده از شبکه های اجتماعی و باورهای غیرمنطقی دانشجویان در مطالعات خارجی تائید شده است (۴, ۸) ولی در داخل کشور این ارتباط بررسی نشده است. همچنین ارتباط منفی استفاده از شبکه های اجتماعی و تحمل ناکامی ها نیز در یک مطالعه خارجی تائید شده است (۲۵) ولی در داخل کشور این ارتباط نیز در بین دانشجویان بررسی نشده است. همچنین تاکنون مطالعه‌ای برای بررسی همزمان میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی، تحمل شکست و باورهای غیرمنطقی در دانشجویان انجام نشده است. لذا هدف از پژوهش حاضر پاسخ به این سؤال است که آیا از طریق میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی توسط دانشجویان دختر می توان میزان تحمل ناکامی و باورهای غیرمنطقی آن‌ها را پیش بینی و تبیین کرد؟

مواد و روش‌ها

این پژوهش یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی است که به کشف رابطه بین استفاده از شبکه های اجتماعی با تحمل ناکامی و باورهای غیرمنطقی می پردازد. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانشجویان دختر که در سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰ مشغول به تحصیل در دانشگاه آزاد بودند. شرکت‌کنندگان از بین دانشجویان دختر دانشکده های مختلف دانشگاه آزاد انتخاب شدند. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۲۴۰ نفر و از روش نمونه گیری در دسترس استفاده شد. معیار ورود به این مطالعه، دانشجویان دختر بالای ۱۸ سال دانشگاه آزاد بود. با توجه به

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

قصد حذف تأثیر جنسیت بر نتایج مطالعه و وجود محدودیت‌های ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹، تنها دانشجویان دختر در این پژوهش شرکت کردند. به این صورت که پژوهشگر به اساتید دانشگاه های آزاد در شهرهای تهران، ساوه و تنکابن مراجعه کرد. پرسشنامه ها توسط دانشجویان داوطلب در کلاس هایی که اساتید اجازه انجام تحقیق را می‌دادند، تکمیل شد. ابتدا پژوهشگر برای دانشجویان در مورد هدف مطالعه و نحوه تکمیل پرسشنامه های تحقیق توضیح داده و سپس پرسشنامه ها برای تکمیل به دانشجویان داوطلب تحویل شد. همچنین به آن‌ها گفته شد که داده‌های جمع‌آوری‌شده محرمانه باقی خواهد ماند. به‌طور میانگین دانشجویان شرکت‌کننده پرسشنامه‌ها را در حدود ۲۵-۲۰ دقیقه پر کردند.

به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از دو بخش آماری توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (آزمون کلموگروف اسمیرنوف، آزمون همبستگی پیرسون و روش تحلیل رگرسیون) استفاده شد. برای تحلیل تمام داده ها از نسخه ۲۱ نرم افزار SPSS استفاده گردید. به منظور جمع آوری داده های پژوهش از پرسشنامه باورهای غیرمنطقی، پرسشنامه تحمل شکست و پرسشنامه گرایش به شبکه های مجازی استفاده شد.

پرسشنامه باورهای غیرمنطقی: این پرسشنامه توسط تهرانی و هومن در سال ۱۳۷۰ جهت اندازه گیری و سنجش عقاید و تفکرات غیرمنطقی ساخته شده است. این پرسشنامه با در نظر گرفتن تفکرات یازده‌گانه الیس (۲۶)، در ۶۶ آیتم تنظیم شده است. در واقع، بر اساس نظریه الیس ۳۳ آیتم آن منطقی و ۳۳ آیتم دیگر به‌صورت غیرمنطقی طراحی شده است. آزمودنی در مقابل هر آیتم با دو گزینه «بله» و «خیر» روبرو هستند. اگر به جمله ای منطقی جواب بله یا به جمله غیرمنطقی جواب خیر بدهد، برای وی نمره صفر منظور می شود. در صورتی که به جمله منطقی جواب خیر و بر عکس به جمله غیرمنطقی جواب بله بدهد، نمره ۱ منظور می شود؛ به عبارت دیگر نمره ۱ به پاسخی که حاکی از داشتن تفکر غیرمنطقی است، تعلق می گیرد. حداکثر مجموع نمرات باورهای غیر منطقی برابر ۶۶ است (۱۱). روایی این آزمون برابر با ۰/۸۹ و پایایی آزمون باز آزمون آن برابر با ۰/۸۸ گزارش شده است (۱۱). همچنین در پژوهش حاضر همسانی درونی این پرسشنامه از طریق ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۷۸ محاسبه شد.

پرسشنامه تحمل ناکامی: این مقیاس در سال ۲۰۰۵ توسط هارینگتون به منظور سنجش میزان تحمل ناکامی فرد در رسیدن به اهداف ساخته شد (۲۷). این مقیاس دارای ۳۵ آیتم است که نمره گذاری به صورت طیف لیکرت ۵ امتیازی است (۱= کاملاً مخالفم، ۲=مخالفم، ۳=نظری ندارم، ۴=موافقم، ۵= کاملاً موافقم). مجموع نمرات پایین نشانگر تحمل ناکامی بالا و مجموع نمرات بالا نشان دهنده تحمل ناکامی پایین است. اعتبار نسخه اصلی به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ و روایی آن ۰/۸۶ گزارش شده است. بابارئیسی و همکاران نسخه فارسی پرسشنامه تحمل ناکامی را تهیه کردند. آن‌ها ضریب آلفای کرونباخ کل ۰/۸۴، برای مؤلفه عدم تحمل عاطفی ۰/۵۰، مؤلفه عدم تحمل هیجانی ۰/۶۱، مؤلفه پیشرفت ۰/۵۲، مؤلفه استحقاق ۰/۷۱ گزارش کردند. همچنین روایی کل برای نسخه فارسی ۱، برای مؤلفه عدم تحمل عاطفی ۰/۷۲، عدم تحمل هیجانی ۰/۷۸، مؤلفه پیشرفت ۰/۷۴ و مؤلفه استحقاق ۰/۷۳ می‌باشد (۱۳). همچنین در پژوهش حاضر همسانی درونی این پرسشنامه از طریق ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۷۵ محاسبه شد.

پرسشنامه گرایش به شبکه های مجازی: در این پژوهش جهت بررسی میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی از پرسشنامه گرایش به شبکه های اجتماعی استفاده شد. پرسشنامه گرایش به شبکه های اجتماعی که در سال ۱۳۹۳ توسط مجردی و همکاران طراحی شده است، دارای ۱۹ آیتم می باشد که در سه خرده مقیاس (میزان استفاده، نوع استفاده، میزان اعتماد کاربران) طبقه بندی می شود. نمره دهی آن بر اساس طیف لیکرت پنج درجه ای می‌باشد. به این صورت که برای هر گویه از کاملاً مخالفم ۱ تا کاملاً موافقم ۵ نمره در نظر گرفته می شود. نمره بالاتر نشان دهنده گرایش و وابستگی بیشتر است. حداقل نمره ۱۹ و حداکثر نمره این پرسشنامه ۹۵ می باشد. روایی محتوایی و روایی سازه توسط سازندگان تائید شده است. ضریب آلفای کرونباخ کل پرسشنامه ۰/۸۳ گزارش شده است (۲۸). همچنین در پژوهش حاضر همسانی درونی این پرسشنامه از طریق ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۵ محاسبه شد.

یافته‌ها

در این مطالعه در نهایت ۲۴۰ دختر دانشجو با محدوده سنی ۱۹ تا ۵۵ سال و با میانگین سنی ۳۱/۴۵ سال شرکت کردند. جدول ۱ مشخصات دموگرافیک افراد شرکت کننده در مطالعه حاضر را نشان می دهد. همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، اکثر

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

شرکت کنندگان این تحقیق (۹۶ نفر) یعنی ۴۰ درصد، دارای سن بین ۲۱ تا ۳۰ سال بودند. از نظر تحصیلات اکثر نمونه های تحقیق (۱۱۸ نفر) یعنی ۴۹/۲ درصد، دارای تحصیلات فوق لیسانس و بالاتر بودند. همچنین اکثر شرکت کنندگان (۱۶۲ نفر) یعنی ۶۷/۵ درصد، در رشته های علوم انسانی مشغول به تحصیل بودند (جدول ۱).

جدول ۱. تعیین توزیع فراوانی و میانگین مشخصات دموگرافیک افراد مورد مطالعه

متغیر		فراوانی	درصد
سن	کمتر از ۲۰ سال	۲۸	۱۱/۷
	۲۱-۳۰	۹۶	۴۰
	۳۱-۴۰	۶۸	۲۸/۳
	۴۱-۵۰	۴۰	۱۶/۷
	بیشتر از ۵۰ سال	۸	۳/۳
میزان تحصیلات	کمتر از دیپلم	۰	۰
	فوق دیپلم	۱۰	۴/۲
	لیسانس	۱۱۲	۴۶/۷
	فوق لیسانس و بالاتر	۱۱۸	۴۹/۲
رشته تحصیلی	علوم انسانی	۱۶۲	۶۷/۵
	علوم پایه	۲۴	۱۰
	مهندسی	۲۰	۸/۳
	سایر	۳۴	۱۴/۲

همچنین میانگین، انحراف معیار و همبستگی بین همه متغیرها در جدول ۲ ارائه شده است. طبق این جدول، شبکه های اجتماعی و زیرمجموعه آن، با باورهای غیرمنطقی همبستگی مثبت معنادار داشتند و با تحمل ناکامی همبستگی منفی معنادار داشت (جدول ۲).

جدول ۲. آمار توصیفی و همبستگی بین تمام متغیرهای مطالعه

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	مینیمم	ماکزیمم	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. شبکه های اجتماعی	۷۶/۳۲	۴/۸۲	۳۳/۶۵	۹۰/۲۵	۱	–	–	–	–	–
۲. میزان استفاده	۲۰/۶۴	۵/۲۳	۱۲/۱۹	۲۵	۰/۸۹۵	۱	–	–	–	–
۳. نوع استفاده	۳۰/۶۶	۶/۶۷	۱۴/۵۱	۳۴/۹۲	۰/۷۸۹	۰/۷۶۴	۱	–	–	–
۴. میزان اعتماد کاربران	۲۶/۳۳	۴/۱۴	۷	۳۴/۷۱	۰/۹۱۵	۰/۶۸۸	۰/۷۵۹	۱	–	–
۵. باورهای غیرمنطقی	۲۹/۰۹	۸/۷۹	۱۲/۱۶	۵۸/۶۸	۰/۷۹۹*	۰/۷۱۴*	۰/۷۸۴*	۰/۷۱۶*	۱	–
۶. تحمل ناکامی	۱۱۵/۴۷	۱۶/۲۶	۶۷/۵۲	۱۵۲/۷۲	-۰/۶۹۷*	-۰/۴۴۶*	-۰/۴۱۳*	-۰/۴۹۷*	۰/۴۵۳	۱

* در سطح ۰/۰۰۱ معنادار می باشد.

جهت تعیین قدرت پیش بینی کنندگی استفاده از شبکه های اجتماعی در پیش بینی تحمل ناکامی ها و باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر از رگرسیون خطی استفاده شد. جهت انجام رگرسیون خطی چندگانه، پیش فرض های آن شامل همبستگی بین متغیر وابسته و متغیرهای مستقل، نرمال بودن توزیع متغیرها و عدم هم خطی در مدل رگرسیونی بررسی شد. ابتدا همبستگی بین متغیر مستقل و متغیرهای وابسته بررسی و تأیید شد و نتایج جدول ۲، نشان داد بین متغیرهای وابسته و مستقل همبستگی معناداری وجود دارد ($p<۰/۰۵$). سپس با استفاده از نمودار Q-Q نرمال بودن توزیع متغیرها و نرمال بودن توزیع مقادیر مانده ها تأیید شد. استقلال خطاها از طریق آزمون دوربین واتسون بررسی شد. چنانچه مقدار آزمون دوربین واتسون در بازه ۱/۵ تا ۲/۵ قرار گیرد، به معنای عدم همبستگی بین خطاهاست. مقدار این آزمون در مطالعه حاضر برابر با ۱/۸ بود

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

که نشان دهنده استقلال مقادیر خطا است. همچنین وجود هم خطی در مدل رگرسیونی با استفاده از عامل تورم واریانس و ضریب تحمل بررسی شد. میزان ضریب عامل تورم واریانس متغیر استفاده از شبکه های اجتماعی برابر با ۰/۲۹، کمتر از ۶ و ضریب تحمل به دست آمده برابر با ۰/۷۹ که بیش از ۰/۱ بود؛ بنابراین پیش فرض عدم هم خطی بودن متغیر پیش بین رعایت شده است. لذا تمام پیش فرض های انجام رگرسیون چندگانه در این مطالعه مورد تائید قرار گرفت. جدول ۳ نتایج مربوط به تحلیل رگرسیون خطی چندگانه جهت پیش بینی باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر بر اساس استفاده از شبکه‌های اجتماعی را نشان می دهد.

جدول ۳. رگرسیون چندگانه جهت پیش بینی باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر بر اساس استفاده از شبکه‌های اجتماعی

	ضرایب معیار نشده		ضرایب معیار شده	t	سطح معناداری
	B	خطای معیار	ß		
عدد ثابت	۱/۵۶۲	۰/۰۴۵		۳۴/۳۹۸	۰/۰۰۰*
میزان استفاده	۱/۰۳۱	۰/۰۱۶	۰/۵۳۹	۱۱/۹۰۲	۰/۰۰۱*
نوع استفاده	۰/۹۲۸	۰/۰۱۹	۰/۴۹۲	۸/۴۸۶	۰/۰۰۱*
میزان اعتماد کاربران	۰/۹۲۶	۰/۰۱۵	۰/۴۹۹	۹/۷۶۹	۰/۰۰۱*

مطابق نتیجه تحلیل رگرسیون چندگانه (جدول ۳) با توجه به سطح معنی داری محاسبه شده، می توان نتیجه گرفت که میزان استفاده، نوع استفاده و میزان اعتماد کاربردان در استفاده از شبکه های اجتماعی تأثیر معناداری بر باورهای غیرمنطقی در دانشجویان دختر دارند. به طور دقیق می توان گفت میزان استفاده، نوع استفاده و میزان اعتماد کاربردان در استفاده از شبکه های اجتماعی به ترتیب توانایی پیش بینی ۵۳/۹، ۴۹/۲ و ۴۹/۹ درصد از تغییرات ایجاد شده در باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر را داشت.

جدول ۴ نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه جهت پیش بینی میزان تحمل ناکامی دانشجویان دختر بر اساس استفاده از شبکه‌های اجتماعی را نشان می دهد.

جدول ۴. نتایج رگرسیون چندگانه جهت پیش بینی تحمل ناکامی دانشجویان دختر بر اساس استفاده از شبکه های اجتماعی

	ضرایب معیار نشده		ضرایب معیار شده	t	سطح معناداری
	B	خطای معیار	ß		
عدد ثابت	۱/۷۹۷	۰/۰۵۶		۱۰/۹۳۹	۰/۰۰۰*
میزان استفاده	۱/۱۶۹	۰/۰۹۳	۰/۳۳۳	۵/۸۲۰	۰/۰۰۱*
نوع استفاده	۰/۷۵۶	۰/۰۸۶	۰/۲۹۴	۴/۴۶۷	۰/۰۰۳*
میزان اعتماد کاربران	۰/۶۶۲	۰/۰۸۴	۰/۲۴۴	۳/۷۳۴	۰/۰۰۴*

مطابق نتایج جدول ۴، با توجه به سطح معنی داری محاسبه شده می توان نتیجه گرفت که میزان استفاده، نوع استفاده و میزان اعتماد کاربردان در استفاده از شبکه های اجتماعی تأثیر معناداری بر تحمل ناکامی در دانشجویان دختر دارند. به طور دقیق می توان گفت میزان استفاده، نوع استفاده و میزان اعتماد کاربردان در استفاده از شبکه های اجتماعی به ترتیب توانایی پیش بینی ۳۳/۳، ۲۹/۴ و ۲۴/۴ درصد از تغییرات ایجاد شده در تحمل ناکامی دانشجویان دختر را داشت. به طور کلی نتایج مدل رگرسیون خطی چندگانه نشان داد که استفاده از شبکه های اجتماعی آنلاین پیش بینی کننده معناداری برای باورهای غیر منطقی و تحمل ناکامی دانشجویان دختر می باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش، تبیین باورهای غیر منطقی و تحمل ناکامی دانشجویان دختر بر اساس میزان استفاده از شبکه های اجتماعی بود. این پژوهش در بین دانشجویان دختری که در

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در دانشگاه‌های آزاد تهران، ساوه و تنکابن مشغول به تحصیل بودند، انجام شد. نتایج این مطالعه نشان داد که بین استفاده از شبکه های اجتماعی و باورهای غیرمنطقی در دانشجویان دختر رابطه معناداری وجود دارد؛ به عبارت دیگر، هر چه استفاده از شبکه های اجتماعی در بین دانشجویان دختر بیشتر شود، میزان باورهای غیر منطقی آنان نیز بیشتر می‌شود. همچنین بین هر یک از مؤلفه های استفاده از شبکه های اجتماعی (میزان استفاده، نوع استفاده و میزان اعتماد کاربران) و باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر رابطه معنادار و مستقیمی وجود داشت. این نتایج با مطالعات پیشین در یک راستا است (۴, ۸). برخی از باورهای غیرمنطقی ممکن است از دوران نوزادی در چارچوب محافل اجتماعی شکل بگیرند ولی اکثر این باورها در طول زندگی ایجاد می شود. با استفاده از شبکه های اجتماعی آنلاین روابط اجتماعی فرد به طور قابل توجهی گسترش می‌یابد و با سوءاستفاده و اعتیاد مجازی به این شبکه ها، به مرور انتظارات غیرواقعی و کاذب از افراد مختلف ایجاد می‌شود. در این فرآیند، افراد باید انتظارات غیرواقعی روابط اجتماعی خود را برآورده سازند تا مورد پذیرش و تأیید قرار گیرند (۴, ۸). مطالعات پیشین نشان داده اند که دختران و زنان به شدت تحت تأثیر آسیب های شبکه های اجتماعی آنلاین هستند (۴, ۸, ۲۲). دانشجویان دختر به طور معمول با ورود به دانشگاه به دلیل دوری از خانواده، مواجهه با جنس مخالف و برخی از مسائل فرهنگی و عاطفی، احساس کاهش حمایت مراقبتی و اجتماعی می کنند. از این رو به طور معمول بیشتر به تائید و حمایت اجتماعی نیاز دارند. لذا معمولاً جهت بر آورده کردن این باورها و افزایش حمایت اجتماعی خود به شبکه های اجتماعی گوناگون مجازی رو می آورند. سو استفاده و اعتیاد مجازی دانشجویان دختر امکان بروز رفتارهای نابهنجار و آسیب زا را برای این گروه فراهم می کند (۴, ۸, ۲۲, ۲۳). از آنجا که روابط اجتماعی دانشجویان دختر و همچنین میزان استفاده آن‌ها از شبکه های اجتماعی بیشتر از پسران است (۱۳)، بنابراین، توجه به زنان و دختران به عنوان ایفاگران نقش اصلی تربیتی در کانون خانواده و جامعه اولویت ویژه دارد و باید بیش از پیش در مرکز توجه فرهنگی و اجتماعی قرار گیرند.

نتایج این مطالعه نشان داد که استفاده از شبکه های اجتماعی حدود ۵۰ درصد باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر را پیش بینی می کند. این بدان معناست که به طور معمول نیمی از تفکرات غیرمنطقی دانشجویان دختر به طور مستقیم از طریق استفاده از شبکه های اجتماعی آنلاین شکل می گیرد. این نشان دهنده اهمیت بسیار زیاد و در حقیقت نقش کلیدی شبکه های اجتماعی آنلاین در تعیین نگرش دختران و به عبارتی مادران آینده جامعه است. در همین راستا در مطالعات مختلفی که در این زمینه در ایران انجام شده است، بیان شده که کاربران در حین استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی در معرض پیامدهای ناگوار و آسیب های فرهنگی مختلفی در زمینه نقض حریم خصوصی قرار می گیرند که زندگی خانوادگی، هویت فرهنگی، پیوند زناشویی کاربران و حتی روابط فرزندان یک خانواده و همچنین روابط والد-کودک را به شدت تحت تأثیر قرار می دهد. از آنجا که دانشجویان امروز، والدین آینده جامعه هستند و معمولاً رفتارهای والدین می تواند بستر بسیاری از مشکلات رفتاری کودکان آینده آن‌ها را فراهم کند، لذا آگاهی از این آسیب ها ضمن کاهش معضلات اجتماعی حال و آینده، امکان استفاده بهینه از فناوری های نوین را فراهم می کند و راه را برای برنامه ریزی ها و سیاست گذاری های خرد و کلان فرهنگی در کشور برای متولیان امر هموار می کند (۲۹-۳۲). از طرفی طبق نتایج یک مطالعه خارجی رسانه های اجتماعی به مرکز اطلاعات نادرست تبدیل شده اند و با توجه به اینکه انتشار اخبار و شایعات نادرست در شبکه های اجتماعی آسان تر و سریع‌تر از هر رسانه دیگری است (۳۳)؛ افرادی که غیرمنطقی فکر می کنند، مستعد این هستند که تمام مطالب غیرمنطقی منتشر شده در رسانه های اجتماعی را باور کنند و در واقع باورهای غیرمنطقی خود را پرورش دهند. از این رو می توان انتظار داشت که استفاده بیشتر از شبکه های اجتماعی می تواند در پرورش و افزایش باورهای غیرمنطقی کاربران مؤثر باشد که این نتایج کسب شده در پژوهش ما را تائید می کند.

اخیراً در یک مطالعه اثبات شده است که باورهای غیرمنطقی در میان بزرگسالان سالم، علائم افسردگی و اضطراب را تحریک می کند و همچنین با افزایش خطر دیابت مرتبط است (۲۰). از آنجا که نتیجه مطالعه حاضر نشان داد که هرچه دانشجویان دختر از شبکه های اجتماعی بیشتر استفاده کنند، میزان باورهای غیرمنطقی آنان نیز بیشتر می‌شود. لذا می توان ادعا کرد که استفاده از شبکه های اجتماعی به طور مستقیم با سلامت دختران در ارتباط است. به عبارتی شبکه های اجتماعی آنلاین می تواند از طریق افزایش باورهای غیرمنطقی، سلامت افراد را به خطر بیندازد. این مشاهدات تحقیقات

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

روان‌شناختی را یک گام به جلو در حمایت و هـدایت پیشـگیری اولیه از سلامت جسم و روان حرکت می‌دهد.

بر اساس نظریه الیس نارضایتی ها و زندگی عاطفی نامنظم بسیاری از افراد ریشه در انواع باورهای غیر منطقی و غیر واقعـی درباره خود و دنیای اطرافشـان دارد. در واقـع، مشـکلات روانـی ناشی از شناخت نادرسـت افـراد اسـت، زیـرا عواطـف محصـول شناخت است. در نتیجه پیامـدهای نـاگوار بسـیاری از باورهـای غیرمنطقی ناشی می شود (۳۴). در این زمینه، زنـان بـر اسـاس مشکلاتی که در مقایسه با مردان در معرفی خود به عنوان معتبر دارند، می توان گفت که سطوح بالایی از نیاز به تأیید، تمایل به سرزنش و کمال گرایی دارند. به دلیل این الگوهای غیرمنطقـی، دانشجویان دختر ممکن است بـا اسـتفاده از اینترنـت بـه دنبـال پذیرش و تأیید در فعالیت های آنلاین باشـند. بـا ظهـور شـبکه های اجتماعی مجازی شکل جدیدی از زندگی در فضای مجازی شکل گرفت و روابط بین افراد با شکل سنتی آن متفـاوت شـد. این تغییر، تأثیر غیرقابل انکاری بر روابط اجتماعی گذاشته است. فرد با طیف وسیعی از افراد در ارتباط است و علایـق خـود را در زمینه های مختلف با آن‌ها در میان می گذارد. لذا بـا توجـه بـه اینکه فرد در شبکه های اجتماعی می تواند هویت کاملاً مطلوبی داشته باشد، شبکه های اجتماعی می تواند منجر به شکل گیری باورهای غیرمنطقی در فرد و شکل گیری هویتی شـود کـه گـاه کاملاً مخالف شخصیت واقعی اوست. امروزه، تغییرات فرهنگـی باعث شده است که مردم ترجیح دهند در حالی که تنها هسـتند، ارتباطات گسترده ای با دنیای اطراف خود داشـته باشـند. شـبکه های اجتماعی این تقاضا را فراهم می کنند. در نتیجه، باورهـای غیرمنطقی می تواند ناشی از اهمیـت جسـتجوی خواسـته هـای دیگـران و تـلاش بـرای سـاختن شخصـیتی جـذاب در فضـای مجازی باشد (۸, ۳۱, ۳۵).

بر اساس نتایج کسب شده در این مطالعـه، بـین اسـتفاده از شبکه های اجتماعی و تحمل ناکامی در دانشجویان دختر رابطه منفی معناداری وجود داشت. با توجه به نتایج کسـب شـده مـی توان گفت که هر چه استفاده از شـبکه هـای اجتمـاعی در بـین دانشجویان دختر بیشتر شود، میزان تحمـل ناکـامی آنـان کمتـر می‌شود. در پژوهش مشابه خارجی که در زمینه ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و تحمل ناکامی در بین دانشجویان انجـام شـد (۲۵)، محققان اظهار داشتند که اعتیاد به اینترنـت و اسـتفاده بیشـتر از آن بر میزان تحمل ناکامی مؤثر بوده و تحمل ناکامی را در بـین دانشجویان کمتر می کند که این نتایج پژوهش ما را تائیـد مـی کند. آنان با بررسی تفاوت های جنسیتی به این نتیجـه رسـیدند که بین اعتیاد به اینترنت و میزان تحمل ناکامی رابطه معناداری وجود دارد. محققین بیان داشتند که پسران مبتلا بـه اعتیـاد بـه اینترنت تحمل بیشتری نسبت به ناکامی در برابر موفقیت داشتند و دختران تحمل کمتری در این زمینه داشتند (۲۵). همچنین در یک مطالعه داخلی نیز تائید شده است که میزان تحمـل ناکـامی دانشجویان دختر کمتر از دانشجویان پسر است (۱۳)، لـذا بـرای ارتقـا سـلامت روانـی دانشـجویان بایـد تـدابیری اندیشـید کـه دانشجویان به خصوص دانشجویان دختر به طور بهینه از شـبکه های اجتماعی استفاده کنند. این تدابیر را مـی تـوان در خـدمات روان‌شناختی دانشگاه ها جستجو و اعمال کرد؛ زیـرا بـا حمایـت های روان‌شناختی نهادهـای مربوطـه در دانشـگاه هـا، می‌تـوان حمایت از جوانان برای استفاده سازنده از شبکه‌های اجتمـاعی را فراهم نمود (۴).

از دیگر نتایج حاصل شده از ایـن پـژوهش، ایـن اسـت کـه استفاده از شبکه های اجتماعی می تواند حدود ۲۵ درصد تحمل ناکامی دانشجویان دختر را پیش بینی کند. شبکه‌های اجتمـاعی برای تسهیل ارتباط بین افرادی که قبلاً یکدیگر را می‌شناسند یا نمی‌شناسند، پدید آمده‌اند. این شبکه ها ضمن تسهیل ارتباطات، می توانند دنیای مجازی را به نمایش بگذارند که فـرد را بـدون پشتوانه و کاملاً توخالی رها کند و یا حـس شکسـت و باورهـای غیرمنطقی را در فرد ایجاد کند زیرا آنچه در زندگی روزمره افراد به اشتراک گذاشته می شود و در آن نمایش داده می شود اغلب کاملاً مصنوعی است، مانند سفره هـای رنگارنـگ، جشـن هـا و مهمانی های شبانه، سفرها و تمام لحظات شادی که به موفقیت افراد مربوط می شود. معمولاً در شبکه های اجتماعی مشـاجرات خانوادگی، شکست‌ها یا کسالت و تنهـایی کمتـر دیـده می‌شـود، بنابراین افراد وقتی زندگی خود را با آنچه که فکر می‌کنند واقعی است مقایسـه می‌کننـد، احساسـات منفـی ماننـد سـرخوردگی و سرزنش همسر یا والدین و یا اضطراب و نگرانی در مورد عواقب آن را تجربه می‌کنند (۸, ۳۶). بر ایـن اسـاس مـی تـوان گفـت افرادی که بیشتر از شبکه های اجتماعی اسـتفاده مـی کننـد، در ابعاد زندگی آن‌ها، تغییرات چشمگیری مشاهده می شود که تأثیر بسزایی در زندگی اجتماعی افراد و همچنـین رفتارهـا و واکـنش های آن‌هـا دارد. محتواهـای موجـود در شـبکه هـای اجتمـاعی تغییرات گسترده ای را در نوع فعالیت هـا، نـوع پوشـش، گفتـار، زبان، ارتباطات و... ایجاد کرده است (۳۷). می تـوان گفـت کـه همین تغییرات در بینش، نگرش، هویت و سبک زندگی افراد بـه

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

دلیل واقعی تلقی کردن برخی از پست های دروغین و جعلی، باعث شده است که واکنش و نگرش افراد در مواجهه با برخی شکست ها و سرخوردگی ها، تغییر کرده و در واقع تحمل ناکامی در آنان کاهش یابد. لذا این با نتایج کسب شده از پژوهش ما همخوانی دارد که نشان می دهد استفاده از شبکه های اجتماعی منجر به کاهش تحمل ناکامی می‌شود.

این پژوهش تنها روی دانشجویان دختر انجام شده است. به محققین بعدی پیشنهاد می‌شود، این پژوهش را روی پسران و گروه های سنی دیگر نیز اجرا کنند تا امکان مقایسه بین گروه‌های مختلف فراهم شود. این تحقیق به بررسی مشکلات استفاده از شبکه های اجتماعی در دانشجویان دانشگاه محدود شده است. بررسی متون نشان داد که استفاده از اینترنت و شبکه های اجتماعی بیشتر بر روی نوجوانان و بزرگسالان جوان بررسی شده است. از آنجایی که افراد در هر سنی در نتیجه پیشرفت های فنی معاصر از اینترنت استفاده می کنند، بررسی مشکلات استفاده از شبکه های اجتماعی در همه سنین باید مورد ارزیابی قرار گیرد. علاوه بر این، در این مطالعه تنها ابزار کمی به کار گرفته شده است. در حالی که بررسی روابط بین متغیرهای باورهای غیرمنطقی، تحمل شکست و مشکلات استفاده از شبکه های اجتماعی با بهره گیری از تکنیک‌های کیفی مانند مشاهده و مصاحبه می‌تواند اطلاعات عمیقی در مورد مشکلات استفاده از شبکه های اجتماعی دانشجویان ارائه دهد. همچنین عدم امکان استفاده از ابزارهای دیگر مانند مصاحبه حضوری به دلیل شیوع ویروس کرونا از دیگر محدودیت‌های این مطالعه بود.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که دانشجویان دانشگاه‌ها مشکلات ناشی از استفاده از شبکه های اجتماعی دارند. در واقع شیوع گسترده استفاده از شبکه های اجتماعی آنلاین در بین دانشجویان باعث افزایش باورهای غیرمنطقی و کاهش تحمل ناکامی در آن‌ها شده است که این می تواند سلامت جسمی و روانی دانشجویان را به خطر بیندازد. در نتیجه، به نظر می رسد اقدامات و مطالعاتی در زمینه افزایش آگاهی دانشجویان که والدین آینده جامعه هستند، از مشکلات ناشی از شبکه‌های اجتماعی در محیط دانشگاه ضروری است. از طرفی، با توجه به اینکه امروزه از سنین پایین عادت های استفاده از اینترنت رشد پیدا می کند، بنابراین اقدامات پیشگیرانه باید به محض ورود به مدرسه شروع شود که استفاده درست از شبکه های اجتماعی فرهنگ سازی شود. به عبارتی با توجه به اینکه استفاده از رسانه های اجتماعی و گذراندن وقت برای بازی های اینترنتی در حال حاضر از سنین پایین شروع می شود، انجام برنامه های آموزشی در مورد اهداف استفاده از اینترنت و استفاده سالم از اینترنت و شبکه های اجتماعی از دوره پیش دبستانی تا دانشگاه حائز اهمیت است. از آنجا که باورهای غیرمنطقی دانشجویان دختر به واسطه استفاده بیشتر از شبکه های اجتماعی بالاتر از پسران و میزان تحمل ناکامی آن‌ها کمتر از دانشجویان پسر است، بنابراین، توجه ویژه به سلامت روانی زنان و دختران به عنوان مادران آینده کشور ضروری به نظر می رسد. لذا آموزش مهارت های مربوط به استفاده بهینه از شبکه های اجتماعی در طی دوران زندگی دانشجویی در قالب دوره های آموزشی در کنار سایر آموزش ها ضروری است.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله از مسئولین دانشگاه های آزاد تهران، ساوه و تنکابن، تمام بانوان شرکت کننده در این پژوهش و همچنین اساتید محترمی که برای نمونه گیری مشفقانه دانشجویان خود را به همکاری با پژوهشگر ترغیب نمودند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌شود.

References

1. Khorsanpour T, Rezakhani SD, Sharifi H. Development and standardization of irrational beliefs questionnaire (Iranian version) among students. Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences. 2020;63(1):2246-56.
2. Taghvaeeyazdi M, Chitsaz C. Relationship between social networks and social health of students. Information and Communication Technology in Educational Sciences. 2017;7(2 (26)):77-97.
3. Narmenji M, Riahinia N, Nowkarizi M, Zerehsaz M. Qualitative Study of Students' Information Sharing Behavior in Social Network Sites. Human Information Interaction. 2020;7(1):1-14.
4. Stojković I, Vukosavljević-Gvozden T. Use of social networks in emerging adults: The role of irrational beliefs. Specijalna edukacija i rehabilitacija. 2021;20(4):219-38.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

5. Kahouei M, Paknazar F, Alimohammadi M, Mosayebi G. Relationship Between the Early Maladaptive Schema and Social Networks Addiction Among Semnan University of Medical Sciences Students. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 2020;26(2):228-39.
6. Lönnqvist J-E, Itkonen JV. Homogeneity of personal values and personality traits in Facebook social networks. Journal of Research in Personality. 2016;60:24-35.
7. Mousavi J, Shekofteh P, Amanolahi A. Frequency and Pattern of Social Network Use in Medical Students, Sari, Iran. Journal of Mazandaran University of Medical Sciences. 2019;29(172):146-52.
8. Ergun-Basak B, Aydin M. Problematic internet use in terms of the purposes of internet use, irrational beliefs, feelings of inferiority, and gender. Addicta: The Turkish J Addict. 2019;6:469-94.
9. Caplan SE. Preference for online social interaction: A theory of problematic Internet use and psychosocial well-being. Communication research. 2003;30(6):625-48.
10. Ceyhan AA. Predictors of problematic internet use on Turkish university students. CyberPsychology & Behavior. 2008;11(3):363-6.
11. Abbasi H, Karimi B, Jafari D. The Effectiveness of Acceptance and Commitment Therapy on Frustration Tolerance and Dysfunctional Attitudes of Mothers of Students with Intellectual Disabilities. Psychology of Exceptional Individuals. 2017;6(24):81-108.
12. Wodarz N. Hiring, Social Media, and E-Due Diligence. School Business Affairs. 2011;77(11):8-10.
13. Derakhtkar A, Safikhani A. Relationship between social support and coping strategy and frustration tolerance in students of Shiraz University. Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ). 2019;8(10):125-32.
14. Hand MM, Thomas D, Buboltz WC, Deemer ED, Buyanjargal M. Facebook and romantic relationships: Intimacy and couple satisfaction associated with online social network use. Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking. 2013;16(1):8-13.
15. Eydi Zade R, Blotaki HMA. The relationship between the usage of what's app and telegram social networks and life style social sciences' students in science and research branch. Sociological Studies. 2018;11(38):43-60.
16. Turner MJ. Rational emotive behavior therapy (REBT), irrational and rational beliefs, and the mental health of athletes. Frontiers in Psychology. 2016;7:1423
17. Narimani M, Samadifard H. The relationship between irrational beliefs, mindfulness and cognitive fusion with social health among elderly in Ardabil, 2016. Journal of Gerontology. 2017;2(1):20-8.
18. Bahremand M, Saeidi M, Komasi S. Non-coronary patients with severe chest pain show more irrational beliefs compared to patients with mild pain. Korean Journal of Family Medicine. 2015;36(4):180-5.
19. Khani Jeihooni A, Hidarnia A, Kaveh MH, Hajizadeh E, Askari A. RETRACTED: The effect of an educational program based on health belief model and social cognitive theory in prevention of osteoporosis in women. Journal of Health Psychology. 2017;22(5):1-11.
20. Vassou C, Georgousopoulou EN, Chrysohoou C, Yannakoulia M, Pitsavos C, Cropley M, et al. Irrational beliefs trigger depression and anxiety symptoms, and associated with increased inflammation and oxidative stress markers in the 10-year diabetes mellitus risk: the ATTICA epidemiological study. Journal of Diabetes & Metabolic Disorders. 2021;20():727-39.
21. Hemayatkhah M. The Impact of Virtual Social Networks on Women's Social Deviations. Journal of Social Order. 2021;13(1):1-26.
22. DaneshNarri H, Sheikholeslami A, MohammadKoorehPaz H. the analysis of Sexual victimization of women in social networks: The case study of Tango. Journal of Criminal Law Research. 2018;6(22):65-101.
23. Haji Deh Abadi MA, Salimi E. The Etiology of Women's Victimization in Social Networks. Quarterly Journal of Women and Society. 2018;9(35):117-42.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]

24. Hassani F, Mahzooni M, Lotfi Kashani F. The effect of group rational emotive behavior therapy on inefficient ideas of female high school students. Research in Cognitive and Behavioral Sciences. 2011;1(1):23-42.
25. Ko C-H, Yen J-Y, Yen C-F, Chen C-S, Wang S-Y. The association between Internet addiction and belief of frustration intolerance: the gender difference. Cyberpsychology & Behavior. 2008;11(3):273-8.
26. Dastghaib Z, Narimani M, Ghobadi Dashedbi K, Hosaini F, Gharlipour Z, Imanzad M, et al. Comparison of Irrational Beliefs and Happiness in intelligent and normal students. journal of ilam university of medical sciences. 2014;22(3):27-33.
27. Raussendorf R, Harrington J, Goyal K. Topological fault-tolerance in cluster state quantum computation. New Journal of Physics. 2007;9(6):1-24.
28. Mojarradi V, Eslami A, Jamal S. Studying the Status of use of Virtual Social Network among the Students in Northern Khorasan province. AppliedResearchBureau of the police force of northern khorasan. 2014;1(4):85-99.
29. Shahriyari A, Aghaz A. Prediction of Eating Problems in Children with Autism based on Resilience and Interactive Style of Mothers. Res Behav Sci. 2020;18(3):382-392.
30. Sepehri MB, Farnam M, Alaei M. A Study of Functions and Consequences of Social Networks in Iran (Case Study of Ardebil Province). Sociological studies. 2019;12(44):121-36.
31. Hajmohammadi F, Hajmohammadi S. Ethical effects of using virtual space on marital bond and children's relationships in the family. Akhlagh Religious Extension Quarterly. 2018;13(50):11-37.
32. Jalali Z, Kianpour M, Aqababaei E. sociological study of factors influencing attitude towards personal privacy in social networks (the case of young Facebook users in Isfahan). Strategic Research on Social Problems in Iran University of Isfahan. 2017;6(1):17-28.
33. Azhar KA, Shah Z. What Drives Social Media Marketing in B2B Organizations? An Examination of Antecedents. American Journal of Humanities and Social Sciences Research. 2021;5(5):93-111.
34. Jones J, Turner M. Making a difference: a review and auto-ethnographic account of applying Rational Emotive Behaviour Therapy (REBT) in policing. Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy. 2022:1-28.
35. Hashemian M, Aflakseir A, Goudarzi M, Rahimi C. The Relationship between Attachment Styles and Attitudes toward body image in High School Girl Students: The Mediating Role of Socio-cultural attitudes toward appearance and Self-acceptance. Research in Cognitive and Behavioral Sciences. 2021;11(2):1-26.
36. Feizi A, Hemmati R, Alizadeh M. Illness Identity in Encountering New Information Networks: A Case Study of Women with Breast Cancer. Journal of Applied Sociology. 2020;31(1):17-36.
37. Keya A. The effect of online social networks on the quality of social relationships (a case study of Facebook users). News Science. 2015;4(13):27-43.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-09-09]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1401.20.2.5.1]
[DOI: 10.52547/rbs.20.2.243]